

40 lat Geotechniki w Inżynierii Morskiej i Geotechnice

Prof. dr hab. inż. Bohdan Zadroga
Redaktor działu Geotechnika

Pierwszy numer nowego ogólnopolskiego czasopisma naukowo-technicznego *Inżynieria Morska* ukazał się na początku 1980 roku. Pomysłodawcą utworzenia i głównym założycielem czasopisma był obchodzący w grudniu 2019 roku jubileusz 90-lecia urodzin prof. dr hab. inż. Eugeniusz Dembicki, dr h.c. multi. Przez 36 lat profesor był Redaktorem Naczelnym tego czasopisma przekształconego w 1991 roku w czasopismo *Inżynieria Morska i Geotechnika*. Ogólną charakterystykę zakresu tematycznego oraz składów personalnych Kolegium Redakcyjnego i Rady Programowej IMiG przedstawiłem w pracy [2]. Od 2016 roku Profesor jest Przewodniczącym Rady Naukowej *Inżynierii Morskiej i Geotechniki*.

Tematykę Inżynierii Morskiej, a później Inżynierii Morskiej i Geotechniki realizowano w siedmiu działach, za które odpowiedzialni byli Redaktorzy Działowi. W 1980 roku Redaktor Naczelny Inżynierii Morskiej powierzył mi prowadzenie i odpowiedzialność za dział tematyczny Geotechnika (najobszerniejszy objętościowo). Miałem wówczas 36 lat i byłem jednym z najmłodszych redaktorów działowych. Dział ten prowadziłem nieprzerwanie do chwili obecnej, a więc przez 40 lat.

Z upływem czasu, w wyniku kolejnych zmian wśród redaktorów działowych, mając prawie 76 lat stałem się najstarszym z nich. Czy to coś oznacza? Uważam, że tak. Potwierdza to sentencja Owidiusza *tempora labuntur* – czas upływa. Nadszedł więc czas mojego pożegnania z 40-letnią pracą w IMiG jako redaktora działu Geotechnika. W związku z tym od 2020 roku przekazuję prowadzenie działu Geotechnika mojemu wieloletniemu przyjacielowi, zasłużonemu geotechnikowi dr. inż. Włodzimierzowi Cichemu [1], pełniącemu od 2016 roku funkcję redaktora Naczelnego Inżynierii Morskiej i Geotechniki.

Uważam, że moja bardzo interesująca i atrakcyjna 40-letnia *przygoda z geotechniką* polegająca na propagowaniu jej na łamach Inżynierii Morskiej i Geotechniki dobiegła końca. Dała mi także wiele satysfakcji i bezpośrednich kontaktów z Autorami artykułów oraz z możliwości pośredniczenia w propagowaniu geotechniki nie tylko w budownictwie hydrotechnicznym pełnomorskim, morskim i śródlądowym, lecz także w szeroko traktowanym budownictwie lądowym oraz w inżynierii środowiska.

Obecny numer Inżynierii Morskiej i Geotechniki poświęcony jest dwóm jubileuszom:

- 90-lecia urodzin prof. Eugeniusza Dembickiego,
- 40-lecia wydawania czasopisma IMiG.

Składałem więc Panu Profesorowi – Dostojnemu Jubilatowi – płynące z głębi serca podziękowania za wspólną pracę redakcyjną oraz wyrazy uznania za inspirowanie redaktorów działowych do twórczej pracy redakcyjnej, okazywaną nam codzienną serdecznością i życzliwością, energią, pracowitością, umiejętnością perspektywicznego spoglądania w przyszłość oraz niewyczerpane pomysły i inicjatywy zmierzające do uatrakcyjniania i unowocześniania IMiG.

Życzę jednocześnie przede wszystkim zdrowia i spokoju oraz wszystkiego najlepszego w życiu osobistym, a ukorono-

waniem tych życzeń niech będzie jak najszybsze sfinalizowanie wydania przez IMOGEOR sp. z o. o. w Gdańsku kolejnej Pana książki *Wspomnienia z życia i działalności zawodowej*.

W dalszej części przedstawię merytoryczno-statystyczne podsumowanie tematyki zagadnień geotechnicznych opublikowanych w ciągu 40 lat kierowania działem Geotechnika.

Starałem się tak dobierać Autorów i tematykę poszczególnych artykułów, aby miały one w zbliżonych proporcjach charakter naukowy i naukowo-techniczny służący wdrażaniu nowych rozwiązań analitycznych i technologicznych do codziennej praktyki inżynierskiej związanej z projektowaniem i wykonawstwem różnorodnych (często o złożonej i skomplikowanej konstrukcji oraz złożonych układach obciążeń zewnętrznych) wielkogabarytowych obiektów budowlanych.

W ciągu 40 lat w wydanych 72 numerach czasopisma Inżynieria Morska i 174 numerach czasopisma Inżynieria Morska i Geotechnika opublikowano łącznie 825 artykułów napisanych przez 604 autorów (w tym przez 81 autorów zagranicznych i 523 autorów krajowych).

Ponadto zamieszczono recenzje 178 książek o tematyce geotechnicznej, w tym 67 książek wydanych w kraju i 111 książek wydanych w renomowanych wydawnictwach zagranicznych.

W latach 2009-2017 przedstawiono szczegółowo sylwetki 29 zasłużonych geotechników polskich z różnych krajowych ośrodków naukowo-badawczych.

W wymienionej grupie artykułów i recenzji książek jako redaktor działu Geotechnika opublikowałem około 110 różnorodnych prac, a w tym:

- 55 artykułów recenzowanych (jako autor lub współautor),
- 33 recenzje książek krajowych i zagranicznych o tematyce geotechnicznej,
- 22 inne prace (w tym informacje o działalności Polskiego komitetu Geotechniki, przyznanych certyfikatach geotechnicznych indywidualnych i zbiorowych, konferencjach geotechnicznych krajowych i zagranicznych, zasłużonych geotechnikach polskich, jubileuszach urodzin i pracy zawodowej geotechników polskich, wspomnienia pośmiertne o geotechnikach polskich).

Oprócz numerów zwyczajnych o objętości 50 ÷ 70 stron wydano 10 numerów specjalnych o znacznie zwiększonej objętości działu Geotechnika (zwiększona liczba i objętość artykułów o tematyce geotechnicznej). Wiązały się one z:

- XIII Krajową Konferencją Mechaniki Gruntów i Fundamentowania i II Ogólnopolską Konferencją Młodych Geotechników;
- Pięcioma Krajowymi Konferencjami Mechaniki Gruntów i Inżynierii Geotechnicznej oraz Ogólnopolskimi Konferencjami Młodych Geotechników;
- Konferencją Naukową Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN i Komitetu Nauki PZITB w Krynicy;

- Jubileuszami urodzin trzech zasłużonych geotechników polskich.

Zakres tematyczny około 825 opublikowanych w ciągu 40 lat artykułów geotechnicznych był bardzo szeroki. Dotyczył on aktualnych zagadnień geotechnicznych (w kraju i za granicą). Uważałem, że powinien on przybliżyć P.T. Czytelnikom najnowsze osiągnięcia geotechniki krajowej i światowej nie tylko w zakresie rozwiązań teoretycznych i nowoczesnych metod obliczeń złożonych zagadnień geotechnicznych, lecz także technologii wykonawstwa prac terenowych oraz stosowanego sprzętu i metodyki nowoczesnych geotechnicznych badań terenowych i laboratoryjnych.

W ciągu pierwszych 20 lat wydawania IMiG jako redaktor działu Geotechnika zamawiałem u kilku lub kilkunastu Autorów artykuły o wskazanej tematyce, a następnie po ich otrzymaniu publikowałem je łącznie w 3÷4 kolejnych numerach IMiG jako cykl tematyczny.

Nie było to łatwe ze względu na długi czas oczekiwania na niektóre artykuły. W ciągu pierwszych 20 lat wydawania IMiG ukazało się 9 takich cykli o następującej tematyce [2]:

- nowoczesne badania geotechniczne *in situ*,
- polepszanie gruntów słabych,
- nowoczesne geotechniczne badania modelowe i laboratoryjne,
- geotechnika na potrzeby budowy elektrowni jądrowych,
- nowoczesne techniki wzmacniania gruntów i fundamentów,
- geotechniczne aspekty budowy bezpiecznych składowisk odpadów,
- geotechnika na potrzeby budowy autostrad w Polsce,
- geotechnika na progu XXI wieku,
- norma geotechniczna Eurokod 7.

W kolejnych 20 latach odstąpiłem od publikowania tak zwanych geotechnicznych cykli tematycznych głównie ze względu na trudności w terminowym zgromadzeniu w krótkim czasie artykułów o podobnej tematyce. Do redakcji IMiG nadal nadchodziły (zamówione lub z woli autorów) bardzo wartościowe artykuły krajowe i zagraniczne (w tym w języku angielskim) związane z aktualnymi zagadnieniami geotechnicznymi, nowymi metodami obliczeń, badań i realizacji dużych obiektów budownictwa hydrotechnicznego morskiego i śródlądowego oraz budownictwa lądowego i inżynierii geotechnicznej w kraju i za granicą.

W kolejności chronologicznej tematyka tych artykułów była następująca:

- geotechnika w przepisach prawa UE; czy i jak modernizować normę palową;
- systemy kształcenia w geoinżynierii; praktyka europejska i polska, internet w dydaktyce szkoły wyższej;
- badania dynamiczne pali i ich interpretacja;
- badania cech i trwałości geosyntetyków oraz ich zastosowanie w praktyce;
- wpływ zanieczyszczeń substancji ropopochodnych na parametry geotechniczne gruntów;
- zastosowanie w geotechnice ubocznych produktów spalania;

- stateczność fundamentów obiektów zabytkowych;
- nowoczesne pomiary geodezyjne w zakresie geotechnicznym;
- badania stateczności i rozwiązania konstrukcyjne morskich brzegów klifowych;
- wzmacnianie podłoża gruntowego w budownictwie komunikacyjnym;
- zagadnienia geotechniczne budowy i eksploatacji dróg i mostów;
- badania terenowe i interpretacja parametrów geotechnicznych osadów poflotacyjnych zapór składowiska Żelazny Most oraz wtórny przerób osadów poflotacyjnych;
- geotechniczne problemy terenów górniczych;
- problemy i wyzwania w zakresie geoinżynierii środowiska;
- współczesne tendencje wyznaczania parametrów geotechnicznych metodami *in situ*;
- stabilizacja Krzywej wieży w Pizie;
- zastosowanie techniki PIV do pomiaru przemieszczeń podłoża w badaniach modelowych fundamentów;
- wykorzystanie komory kalibracyjnej w geotechnicznych badaniach modelowych;
- zastosowanie metod bezsiatkowych w geoinżynierii;
- zagadnienia geotechniczne związane z budową kanału żeglugowego przez Mierzę Wiaślaną;
- metodyka i sprzęt do badań geotechnicznych na morzu;
- modelowanie komputerowe w złożonych zagadnieniach interakcji konstrukcji i podłoża gruntowego;
- problemy geotechniczne budowli wodnych;
- renowacja obwałowań przeciwpowodziowych;
- zastosowanie sztucznych sieci neuronowych w geotechnice;
- zastosowanie wirówki w badaniach geotechnicznych;
- stateczność samopodnoszących pełnomorskich platform wiertniczych w różnych fazach eksploatacji;
- zagadnienia geotechniczne lądowych i morskich elektrowni wiatrowych, dobór rodzaju posadowienia;
- olbrzymie wyzwanie geotechniczne – Obiekt Unieszkodliwiania Odpadów Wydobywczych Żelazny Most;
- geotechniczne przyczyny awarii budowlanych;
- geotechnika partnerem okrętownictwa;
- badania geosrodowiskowe terenów poprzemysłowych;
- geotechniczne aspekty wtórnego przerobu odpadów poflotacyjnych gromadzonych w stawach osadowych;
- modele numeryczne procesów drążenia tuneli metodą tarczową;
- modele dyskretnie i procedura wyznaczania dynamicznej odpowiedzi zapór ziemnych.

Z przedstawionej tematyki wynika, że jest ona obszerna, różnorodna i obejmuje ogół zagadnień geotechnicznych związanych z szeroko pojętym budownictwem i geoinżynierią środowiska.

Wszystkim Autorom, którzy publikowali artykuły, recenzje książek i inne materiały w Inżynierii Morskiej i Geotechnice z zakresu geotechniki, członkom Kolegium Redakcyjnego, Rady Programowej i Rady Naukowej serdecznie dziękuję za wieloletnią przyjacielską współpracę.

Jak wspomniałem we wstępie artykułu oceniam i traktuję ten 40-letni okres pracy redakcyjnej w IMiG jako moją swoistą, dodatkową i interesującą *przygodę z geotechniką*.

Przekazując dr. inż. Włodzimierzowi Cichemu, Redaktorowi Naczelnemu IMiG, prowadzenie od początku 2020 roku dodatkowo działu Geotechnika, oprócz wyrażonych podziękowań,

życzę dalszego skutecznego propagowania geotechniki, satysfakcji z wykonywanej pracy redakcyjnej oraz wszelkiej pomyślności w życiu osobistym.

LITERATURA

1. Dembicki E.: Zasłużeni geotechnicy – dr inż. Włodzimierz Cichy, Inżynieria Morska i geotechnika nr 4/2017.
2. Zadroga B.: Przeszłość – teraźniejszość – przyszłość „Inżynierii Morskiej i Geotechniki”. Inżynieria Morska i Geotechnika nr 5/2015.